

Broj: 01,02,03/11,04/8-05-2188/25
Sarajevo, 3. 12. 2025.

IZVJEŠĆE
SA SAMITA I FORUMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE UNIJE ZA
MEDITERAN
Kairo (Arapska Republika Egipat), 27. – 30. studenog 2025.

Predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Unije za Mediteran (PAUfM) Milan Petković sudjelovao je na Forumu i Samitu predsjednika PAUfM-a, koji su održani u Kairu od 27. do 30. studenog 2025., pod egipatskim predsjedanjem tom multilateralnom parlamentarnom organizacijom. Zasjedanju su bile nazočne Jelena Rajaković, voditeljica Odjela za bilateralne odnose, i Nataša Čabak, prevoditeljica.

U središtu Foruma i Samita ove godine bilo je promicanje gospodarske suradnje između dviju obala Mediterana i revitalizacija Procesa iz Barcelone, iz kojeg je prije 30 godina nastala Unija za Mediteran, organizacija koja okuplja sve države članice Europske unije, 11 zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike te Monako i tri balkanske i mediteranske zemlje: Bosnu i Hercegovinu, Albaniju i Crnu Goru.

Predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u PAUfM-u Milan Petković obratio se sudionicima Foruma i Samita tijekom rasprave na sjednici Odbora za politička pitanja, sigurnost i ljudska prava PAUfM-a, koja je bila posvećena miru i stabilnosti u mediteranskoj regiji.

Naglašavajući da mir nije samo odsutnost sukoba nego zahtijeva i gospodarsku perspektivu, socijalnu sigurnost te ekološku održivost, Petković je govorio o humanitarnoj i sigurnosnoj krizi kao najvećim izazovima u regiji Mediterana.

„Svake godine na tisuće ljudi kreću na put preko Mediterana. Bježe od sukoba, od siromaštva, klimatskih promjena. Za mnoge od njih to je put nade. Ali, za previše njih to je put koji se završava tragično“, upozorio je Petković i dodao kako se, s druge strane, zemlje u koje migranti stižu suočavaju s cijelim spektrom teškoća – nesigurnošću, nedovoljnim smještajnim kapacitetima, polarizacijom javnosti, visokim troškovima i teškoćama integracije.

Prema Petkovićevim riječima, obveza država članica PAUfM-a jest najprije pomognuti zemljama iz kojih migranti dolaze.

„Moramo pomognuti ekonomijama koje posrću pod teretom sukoba, korupcije i nedostatka investicija, poljoprivredi koja stradava od suše, kao i infrastrukturi koja se urušava zbog klimatskih promjena, siromaštva i političke nestabilnosti“, rekao je Petković i dodao da ljudi ostaju u svojim zemljama kada imaju uvjete za ostanak.

Ocjenjujući stabilnost Mediterana kao stratešku nužnost, Petković je rekao kako će se teško očuvati stabilnost Europe ako se ne bude gradio stabilan Mediteran. U vezi s tim, istaknuo je potrebnim ojačati institucije, potaknuti politički dijalog i ojačati mehanizme koji sprječavaju eskalaciju postojećih tenzija.

Prema Petkovićevim riječima, svaki oružani sukob u regiji Mediterana ima posljedice koje se prelijevaju preko granica. „Zbog toga je naša odgovornost podržati sve procese koji vode deeskalaciji i mirnom rješavanju sporova, zasnovanom na međunarodnom pravu i poštivanju suvereniteta“, poručio je Petković na kraju svoga obraćanja.

Predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u PAUfM-u Milan Petković obratio se sudionicima Foruma i Samita i u raspravi o izgradnji pozitivnog programa za euromeditransku regiju, s naglaskom na gospodarsku suradnju unutar novog Pakta za Mediteran.

Naglašavajući u svome obraćanju da danas, više nego ikada, Mediteran treba novu viziju utemeljenu na suradnji, povjerenju i zajedničkim rješenjima, Petković je rekao da gospodarska suradnja mora biti temelj tog pristupa – od jačanja trgovine i ulaganja, preko podrške inovacijama i digitalnoj transformaciji do razvojnih inicijativa koje smanjuju razlike između sjevera i juga, istoka i zapada regije.

Prema Petkovićevim riječima, novi Pakt za Mediteran, koji je predstavila Europska komisija u listopadu 2025. godine, pruža snažnu političku i stratešku osnovu.

„Pakt promiče ekonomski rast, integraciju tržišta, digitalnu povezanost i održive investicije, a posebno naglašava uključivanje mladih, obrazovanje, mobilnost i socijalnu inkluziju. Naša vizija i prijedlozi izravno nadograđuju ove ciljeve“, rekao je Petković.

Dodao je da su ključni uvjeti za uspješniju gospodarsku suradnju zemalja regije olakšavanje trgovinskih procedura i harmonizacija standarda, čime bi se smanjili troškovi i ubrzala razmjena između mediteranskih zemalja. „Potrebno je dodatno poticati prekogranične projekte u energetici, transportu i vodoopskrbi, uključujući modernizaciju luka i željezničkih mreža. Ove inicijative, uključujući i porast udjela obnovljive energije putem solarnih i

vjetroenergetskih projekata, razvoj zelene infrastrukture, pametnih gradova, kružne ekonomije i modernog upravljanja otpadom, izravno doprinose ostvarenju ciljeva Pakta za Mediteran“, poručio je Petković.

Posebno je naglasio kako nema održivog razvoja bez jednakih šansi za sve, ocijenivši da rodna ravnopravnost i socijalna inkluzija nisu sporedna pitanja nego ključni pokretači napretka.

„Jačanje žena, mladih i ranjivih skupina doprinosi stabilnijim društvima i konkurentnijim gospodarstvima. Naša regija može napredovati samo ako je svaki glas uvažen, a svaka osoba dobije priliku da doprinese“, rekao je Petković i zaključio da je zajedničkim naporima država članica PAUfM-a moguće izgraditi Mediteran kao prostor dijaloga, razvoja i nade, prostor u kojem se različitosti prepoznaju kao snaga, a suradnja kao jedini put naprijed.

Forum i Samit PAUfM-a u Kairu završeni su usvajanjem zajedničke deklaracije pod nazivom „Zajednička vizija. Mediteran koji se mijenja 30 godina nakon Procesu iz Barcelone“, u kojoj su sudionici potvrdili da Mediteran ostaje zajednički i međuovisan prostor, suočen sa sve složenijim i međusobno povezanim izazovima koji zahtijevaju da bude stavljen u srž i europskih i regionalnih strateških planova. U usvojenoj Deklaraciji iz Kaira PAUfM podcrtava suštinsku važnost mira, sigurnosti, stabilnosti, dijaloga i poštivanja međunarodnog prava kao temelja regionalne suradnje.

TAJNICA IZASLANSTVA

Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Izaslanstvu PSBiH u PAUfM-u
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH